

Yutaavaano aa kua aavaa fafaara reeravai

Yutaava aa yanaa aavaa roo vaidiiya unnakuaiyauvaa gioonna kiaapuuya kiaa mmida varida ngiariiyara kiaanoo: Ta vaa Yisuunnara kutaavaivee, kiaunnayavee, tuuyara ivo roo iyara ooqoo tiravaivee.

¹ Na Yutaava Yakoopaa kataivo Yisuu Kirisi-inna mmoori vareera vaidivoono aa yanaa aavaa fafaarakiaunoo.

Ngia gioonna kiaapuuya ti Napoova Anutuuqo ngii maavee tioo ngiiiyara mmuduuya ruaikio Yisuu Kirisiiva ngiiiyara haitatuiraiyani na aa yanaa aavaa ngiini fafaarakiaunoo.

² Anutuuqo ngiiiyara boo tioo ari ausa nuufaivaa ngii mioo ari mmuduuya riraivaa ngii mino ngiiki suvuainai variateeraivaara na yaata utuaunoo.

Yutaava unnakua vitairaiyara yaagueeqama tiravai

³ Ni seena na ngiiiyara mmuduuya riraiyaso, Anutuuqo ti vitoo mmuaakaraama yoketaivau ti yapaivaara na ngiini fafaara raanaree kiaa iina rikiauko Anutuuqo yaagueeqama ni tikiai aanna makee na vo kuavai ngiini fafaara raunoo. Yisuunna kuaivaara ta kutaavaivee tiraivaa Anutuuqo mmuaaneetu nnaasu ari gioonna kiaapuuya mmiravai. Ii kua ivaara ngia mmannammanna yaagueeqama kutaavaivee kiateeraivaara na aa

yanaa aavaa ngiiini fafaara ree ivaara yaagueeqama ngii kiaunoo. ⁴ Maisa vaidi vooya hama Anutuuqaa kuaivaa rikiaiya tiisi ngiaani ta kiaunnanoo: Vaa Anutuuqaa kuaivaa rikiaayaida ngiaanoo, kiaunnani ti tasipama varida ngiari yaata utuua kuaivaa kiaavai. Anutuuqo kati ti iyara yoketaama yaata utuoo ti mminnamminnaa maisaiyauvaa rugaivaara iya hama tuqinnama yaata utiraida haniglia kiisama koonnama kua kiaavai. Iya sabi heera aataruuvaara inna aikioovee kiaivaara iya itaama kua kiaavai. Iya itaa kua kiaa kiada ti nnoonna mmuaa tuanaivaa Udaanga Yisuu Kirisiinnara iya ooqoo kiaavai. Maisa irisaivo vaa iyani vaivaa fai yapooma varaaraivaara nnaaru Anutuuqaa kua fafaara roovo iyara itaa kua tiravai.

⁵ Ngia aa kua aavaa vaa arinaima rikiaaniaata na kava ngii giae ngii minaravai. Udaangaivo gioonna kiaapu Isarairaiya mmata Iyiipaivakidiri iya vitoo yoketaivau yapa kioduu nnaagiai vooya hama innara kutaavaivee tuuya ruputu taikeeravai. ⁶ Anutuuqo aangeraiyia ngiari seena aangeraa vooyara diraivaa iya mmuduu hama iyara diraida ngiari mmaata tuanaiyauvaa eyommaara pikiooyauvaara yaata utuatee. Anutuuqo iya vitoo upisi tuanaa yoosinnaivaki yapa kioo yeena yaagueeqaiyauvaadiri iya rau kioduu ivaki tupatupaa varida nnaagiai Anutuuqo iya yaparaira suai pinaivaara faannaida variaavai. ⁷ Yoosinnaivaitaana Sutuumma Kumara ivaitanaara yaata utida ivaitana vainima vau yoosinnaiyauvaaraatama yaata utuatee. Gioonna kiaapu ivaki varuuya

aangeraiya uuvaugiataama iida iya nnaata vaati tasipoo aataruuvaa pikada gioonnaiya ngiari seena gioonnaiya tasipooduu vaidiiya ngiari seena vaidiiya tasipeeravai. Tasipooduu too Anutuuqo irisai ikia pinaivo tupatupaa vairaivaki iya yapeeravai. Iya uuvaa Anutuuqo irisai maisaivaa iya mmuuvaudiri ta arinaima rikiaateeraivaara Anutuuqo itaama iya iiravai.

⁸ Ii maisa vaidi hama Anutuuqaa kuaivaa rikiaa iya Sutuma Kumuaraiya uuvaugiataama mmuaikaraama iida iya ruvuaata roosiima ari vookaraiyauvaa toovaara iya sabi heera aataruuvaa iida Anutuuqo iyara diraivaara puruuka tida ngiau aapu yoketaama variaa aangeraiyara maisa kua kiaavai. ⁹ Aangeraiya kieetaivaa nnutuuvoo Maikooro hama Sataangaara maisa kua tiravai. Ivoota Sataangootama Musiinna nnabaivaa varaaraivaara buaaru tida kua yaagueeqama tuduu Maikooro hama yopeema Sataangaara kua maisaivaa tioo hama innaki kua pinaivaa yapeeravai. Ivo kati tunoo: Udaangaivoono yaagueeqama iiki kua kiaivee, tiravai. ¹⁰ Vaidiiya hama Anutuuqaa kuaivaa rikiaiya uu aataruuyauvaa iya hama arinaima rikiaiyauvaara maisa kua kiaavai. Mo iya arinaima rikiaa aataruuyauvaara iya fayai mmararaiya yaata utiraivaa roosiima kumimakama yaata utida kati nuaida varida iikiaa aataruuyauvoono iya yaataroo iya ruputu taikaivai. ¹¹ Fai iya irisai maisaivaa varaaravaivee. Iya nnaaruuaa vaidi Kaingo uu aataruuvaugiataama kuaavai. Kaingo ari kataivo inna yaataroovaara inna nnannatooduu

Anutuuqaa avaivaa yaatareeravai. Iya nnaaruuaa vaidi Biriaamaa roosiima sikauvaara mmuduuya riraivaara nnaasu yaata utida maisa aataruuvaa iikiaivaara sikau irisaivaa varaavai. Nnaaruuaa vaidi Koraava Anutuuqaa kuaivaa hatokoo arinайди puaraivaa kati Anutuuqaara hudeera mmooriivaa uuvaa vaidi maisaiya mmuaikaraama iikiaavo Anutuuqo iya putira irisaivaa iya mmiivai.

12 Iya ngiari mmammaiya uvaara yaata utida iikiaavo hama iya mmamma maisaivai. Ngia mmuaavau yoketaama varida yeenna nneeraivaki iya numa ngii tasipama yeenna nneeda ngiari mmammaiya uvaara nnaasu yaata utida sabi nnaani ngia mmuakiaaya koonnama yeenna nnaavai. Iya itaama iikiaivo koonnainoo. Iya ngiariiyara nnaasu yaata utuaavai. Upisi namaivaa ooruruuvo utuoo rupi kiaikio hama vati ruaivaa roosiima iya iikiaaravee kiaa kiada hama iikiaavai. Yatariiyauvo iira vaira suaivaki hama iiraataiyyauvo aasannaira aataruuvaa varaavai. Varada diaavo ooruruuvo utuoo ravagiauru kiaikiai kati vaida eyommaara aasannama kiaavai. Ii vaidi iya itaama variaavai.

13 Iya nnoori pinaivaa ooruruuvo utikio pinaama ketekaateevaa roosiima varida maisama kua kiaavo ngiari mmamma maisaira aataruuvo kokoparaauvo vaineema kooyaa vaivai. Iya aakiapuaiyauvo ngiari mmaataiyyauvaa pikiada sabisaabi vida taikeeraivaa roosiikiaayavee. Vaa Anutuuqo iyani upisi tuanaa yoosinnaivaki mmaataiyyauvaa teerama kiaivaki fai iya ivaki tupatupaa variaaravai.

¹⁴ Tauraanaa vaidi Ataamaakidiri inna nneeditunna sidinnaidiiya yaaku saivai sainaaidiri taarama nnidada Inooko variravai. Varioo ii vaidi maisa iya nnaagiai varaaraivaara kua tioo tunoo: Taatee. Udaangaivo ari aangeraa yoketaa tuanaa kaayakaayau ari vookaraiyauvaatama tasipama tuoo ¹⁵ mmuakiaa gioonna kiaapuuya yaparainaraivaara tiinaravai. Mmuakiaa gioonna kiaapuuya hama Anutuuqaara yaata utirama kiada mminnamminnaa maisaiyauvaa varaiya fai Anutuuqo mmuakiaa mmoori maisamaisama ngiari iikiaiyauvaaraatama mmuakiaa kua maisaiyauvaa iya innara kiaiyauvaaraatama fai ivo kua pinaivaa iyaki yapaanaravaivee. Inooko nnaaru itaa kua tiravai. ¹⁶ Ii vaidi maisa iya mmannammanna nunuraanurai tida varida vooyaki kuaivaa ravuvuutu kiada tida varida maisa aataru ngiari iikiatairaiyauvunugiataama vida ngiariiyara ngiari avai pinaiyauvakidiri mannaka tida ngiari iikiatairaivaara ngiari vooyaki nnammari kuaivaa yapa kiaani iyani iikiaavai.

Yutaava kua yaagueeqaivaa vaa ausa hanigieeraiya kiaa mmiravai

¹⁷ Ni seena na ngiiiyara mmuduuya riraiyaso, tuqinnama yaata utuatee. Ti Udaanga Yisuu Kirisiinna kua varada nuaira vaidiiya nnaagiai vainara kuaivaa nnaaru ngii giaa ngii mmuuvaa kava rikiaatee. ¹⁸ Iya ngiiita kua tida tunoo: Nnaagiai suaiyuvo nninai vaidiiya ngiari iikiataira maisa aataruuyauvunu kuaiya fai diitada Anutuuqaa kua aataruuyaara ngiari tai rikiai

kua kiaaravaivee. Kua varada nuairaiyaano itaa kua tiravai. ¹⁹ Ii vaidi maisa iya ngii tasi-pama varida ngiari yaata tinniyyaadiri kua vooyauvai yaata utida ngii hapauma kiaara ii kiaavai. Iya ngiari yaata tinniyyauvunudiri kumi-makama yaata utida iikiaa aataruuyaauvaa iida varida hama Mmannasa Yoketaivoono iya kiaa mmikiae iikiaavai. ²⁰ Mo ngia ni seena na ngiiyara mmuduuya riraiyaso, Anutuuqaa kua yoketaa tuanaivaara ngia kutaavaivee kiaivaa mmannammanna ngiingiiyara ngiingiiyara tida yaagueeqama varia rada kuatee. Mmannasa Yoketaivaa yaagueeqaivaa tasipama yaaku varatee. ²¹ Ngia ti Udaanga Yisuu Kirisiiva ngiiyara boo tioo tupatupaa variraivaa ngii minaraivaara faannaida varida Anutuuqo ngiiyara mmuduuya ruaveeraivaara safuuma variatee.

²² Gioonna kiaapu Anutuuqaa kuaivaara taara yaata utuayara boo tida iyara yoketaakiatee. ²³ Vaidiyya ikiaivo vaidi voovai taa taputu kieevoora kiaa utu raririima kati naatauvau yapeerayaama ngia Anutuuqaa mmayaaya yoketaivaa vooya kiaa mmikio Anutuuqo iya vitoo yoketaivau yapaivee. Gioonna kiaapu vooya ngiari mmamma iira aataru maisaivaa iikiaiya sa iya tasipama mmoori maisaivaa iida ivaara mmuduuya ruatee. Iya roosiima haruruaaraivaara aatuuda iyara boo tida iyara yoketaakiatee.

Yutaava kua yoketaivaa Anutuuqaara tiravai

²⁴ Anutuuqo ti vitoo yoketaivau yapaivoono aikiooma ngii utinai fai ngia hama haruru-

aaraivaara ta kua yoketaivaa kiaaravai. Ivo ari yoosinna yoketaivaki ngii yapa kinai ngia hama ngii mminnamminnaa maisaatainai sirigaida variaaraivaara ta kua yoketaivaa kiaaravai. ²⁵ Ti Udaanga Yisuu Kirisiiva putuuvaara Anutuuqo ti vitoo yoketaivau ti yapaivai. Ivo mmuaa tuanaa Anutuuqo varikio inna nnutuovo ngiau aapu vaikio ivo ti kieeta tuanaavai varioo mmuakiaa mminnaiyauvaara dikio yaagueeqa ari vookaraivo innasi vaivaara ta kua yoketaivaa kiaaravai. Ivo nnaaru hama ngiau mmata uu suaivaki itaama varioo aanna makee varioo fai yapooma mmanammanna itaama nnaasu varinaravaivee. Kua kutaa.

**Karaasa Yeena Rau Kioo Kuaivovée
The New Testament in the Waffa Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Waffa long Niugini**

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waffa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 31 Aug 2023

4da5455c-4c87-58ee-a650-bb37acea5bca